Eduskunnan lakivaliokunta

Asiantuntija- ja lausuntopyyntö 8.5.2024, KAA 2/2024 vp

Helsingin poliisilaitoksen lausunto kansalaisaloitteeseen Kannabis lailliseksi, säännellyksi ja verolle

1 Asia

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt 8.5.2024 Helsingin poliisilaitokselta kirjallista asiantuntijalausuntoa ja asiantuntijaa kuultavaksi julkiseen kuulemiseen koskien kansalaisaloitetta kannabiksen laillistamiseksi, sääntelemiseksi ja verottamiseksi.

2 Lausunto

Poliisilaitos ei näe tarvetta nykyisen sääntelymallin muuttamiselle.

Poliisilaitos katsoo, että huumausaineisiin liittyvien toimenpiteiden ensisijaisena tavoitteena tulee olla huumausaineiden maahantuonnin, levittämisen ja käytön ennalta estäminen ja vähentäminen sekä päihderiippuvaisten henkilöiden hoitoonohjauksen tehostaminen ja hoitoonpääsyn helpottaminen.

Poliisilaitoksen näkemyksen mukaan toteutuessaan kansalaisaloite tulisi lisäämään kannabiksen käyttöä ja laajentamaan käyttäjäpiiriä ainakin yleisen hyväksyttävyyden ja tarjonnan lisääntymisen johdosta. Käyttäjäpiirin laajentumisen osalta erityisen huolestuttavaa on entistä nuorempien henkilöiden huumausaineiden käytön ja levittämisen lisääntyminen. Yleisellä tasolla voidaan todeta, että huumausaineiden käytön lisääntyminen johtaa huumausaineiden kaupan ja maahantuonnin määrän kasvuun.

Huumausaineiden käytön vaikutus alentaa rikoksentekokynnystä sekä lisää riskiä päätyä rikoksen uhriksi. Huumausainerikollisuus kytkeytyy muuhun rikollisuuteen ja erityisesti väkivalta-, omaisuus ja ampuma-aserikoksiin. Lisäksi niiden käyttö lisää myös muuta rikollisuutta, aiheuttaa järjestyshäiriöitä ja muita haitallisia yhteiskunnallisia vaikutuksia esimerkiksi terveydellisten ja sosiaalisten haittojen vuoksi.

Toisin kuin lakialoitteessa on esitetty, poliisilaitos katsoo, että lakialoite ei toteutuessaan johtaisi järjestäytyneen rikollisuuden heikentymiseen. Päinvastoin lisääntyvä huumausaineiden kysyntä luo uusia mahdollisuuksia

myös järjestäytyneelle rikollisuudelle, joka kykenisi ja tulisi niitä myös hyödyntämään. Tässä yhteydessä on syytä huomioida järjestäytyneen rikollisuuden keskeinen rooli esimerkiksi marihuanan ja hasiksen maahantuonnissa ja levittämisessä Suomessa paljastetuissa rikoskokonaisuuksissa. Huumausainerikollisuudessa on korostetusti kysymys kansainvälisestä vakavasta ja järjestäytyneestä rikollisuudesta, jossa tavoitellaan merkittävää taloudellista voittoa.

Mitä tulee lakialoitteen väittämään siitä, että poliisi käyttää mittavia resursseja esimerkiksi kannabiskasvien kasvattamispaikkojen selvittämiseen ja kasvien hävittämiseen, poliisilaitos toteaa seuraavaa.

Huumausainerikollisuus on lähtökohtaisesti piilorikollisuutta, joka tulee pääsääntöisesti poliisin tietoon poliisin ja muiden esitutkintaviranomaisten muiden tehtävien yhteydessä. Poliisin rikostutkintatoimenpiteiden lisäksi suuri osa mainituista kannabiksen kasvatuspaikoista tulee ilmi esimerkiksi häiriö- ja kotihälytystehtävien sekä kansalaisten antamien vihjeiden tarkistamisen yhteydessä. Poliisi ei siten suuntaa mittavissa määrin resursseja tavanomaisten kannabiskasvien kasvattamispaikkojen selvittämiseen eikä myöskään kasvien hävittämiseen.

Lakialoitteen toteutuminen ei poliisilaitoksen käsityksen mukaan johtaisi poliisin resurssien vapautumiseen eikä poliisin tehtävien vähentymiseen. Päinvastoin poliisin tehtävien määrä saattaisi määrällisesti lisääntyä huumausaineiden käytön ja kysynnän kasvun sekä vahvistuvan järjestäytyneen rikollisuuden toiminnan myötä.

Edelleen on huomattava, että nykyinen sääntelymalli mahdollistaa sen, että kannabikseen liittyvien rikostutkintojen kautta voidaan päästä laajempien huumausaineiden levitys- ja maahantuontiorganisaatioiden jäljille ja selvittää yleensä järjestäytyneeseen rikollisuuteen kytkeytyviä rikoskokonaisuuksia.

Poliisilaitoksen näkemyksen mukaan toteutuessaan lakialoite heikentäisi poliisin mahdollisuuksia rikosten selvittämiseen ja vakavien rikosten sekä järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseen.

Edellä lausuttujen seikkojen perusteella poliisilaitoksen kanta lakialoitteeseen on kielteinen.

Poliisilaitos nimeää eduskunnan lakivaliokunnan julkiseen kuulemiseen asiantuntijaksi rikostarkastaja Kimmo Sainion, joka toimii Rikostutkintayksikön Ammattimainen rikollisuus -toiminnon johtajana

Poliisipäällikkö
Poliisikomentaja Jari Liukku

Rikostutkintayksikön johtaja
Rikosylitarkastaja Markku Heinikari

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 23.05.2024 klo 09:57. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Eduskunnan lakivaliokunta

Tiedoksi Rikostarkastaja Kimmo Sainio
Poliisihallitus